

Petrol sektöründe direksiyon yerli ve yabancı sermayeye veriliyor...

TÜRK PETROL KANUNU TASARISI NE GETİRİYOR?

Giriş

Türkiye’de petrol sektöründeki arama, üretim, taşıma, rafinaj, dağıtım ve pazarlama faaliyetlerinin tamamı, 1954 tarihinde Amerikalı jeolog/hukukçu Max Ball’un yardımıyla hazırlanan ve son derece liberal nitelikte olan 6326 Sayılı Petrol Kanunu’nda düzenlenmiştir. Bu kanun, sektördeki gelişmelere paralel olarak çeşitli değişikliklere uğramıştır.

Özellikle 2001 Krizi'nin ardından hız verilen ve enerji sektörünün serbestleştirilmesine yönelik olarak yapılan bir dizi düzenlemeden petrol sektörü de payını almıştır.

Öncelikle sektörde birbirini tamamlayan bir bütünlük içeren faaliyetler; petrol faaliyetleri (arama-üretim) ve piyasa faaliyetleri (taşıma, rafinaj, depolama, dağıtım, pazarlama) olarak ayrılmıştır.

Uluslararası petrol tekellerinin telkinleri ve IMF ile Dünya Bankası'nın dayatmalarıyla “Kemal Derviş Yasaları–15 Günde 15 Yasa” olarak tanımlanan girişimle, ilk olarak piyasa faaliyetleri ayrı ayrı yasalarla düzenlenmiştir.

2.5.2001 tarihinde 4646 Sayılı Doğal Gaz Piyasası ve 20.12.2003 tarihinde 5015 Sayılı Petrol Piyasası Yasaları düzenlenerek, sektörün söz konusu faaliyetleri 6326 Sayılı Kanun kapsamından çıkarılmıştır.

6326 Sayılı Petrol Kanunu’nun kapsamında kalan ve petrol sektörünün ilk halkası olan arama-üretim faaliyetleri de, uluslararası petrol tekellerinin talepleri çerçevesinde hazırlanan Kanun Tasarısı’nda düzenlenerek 17 Ocak 2007 tarihinde 5574 Sayılı Türk Petrol Kanunu adıyla TBMM Genel Kurulu’ndan hiç tartışılmadan sessizce geçirilmiştir.

Hükümetin adına “Türk Petrol Kanunu” dediği düzenlemenin aralarında, üretilen petrolden alınacak devlet hissesini kademeli olarak % 2 düzeyine kadar düşürülmesini öngören maddenin de olduğu 4 maddesi, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından “ulusal çıkarlara aykırı bulunarak” veto edilmişti.

Bugün hükümet, 5 yıl aradan sonra petrol sektöründe kamu yararına ve ulusal çıkarlarımıza aykırı bir yasal düzenlemeyi tekrar gündeme getirmiştir. Türk Petrol Kanunu Tasarısı, 21 Aralık 2012 tarihinde TBMM’ye sunulmuştur. Adına yine “Türk Petrol Kanunu” denilen yeni düzenleme ile petrol sektöründe devlet adına faaliyet gösteren kamu kuruluşu Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) zayıflatılmak istenmekte, yabancı petrol tekelleri ile yerli ve yabancı sermayeye yeni çıkarlar sağlanması öngörülmektedir. Petrol sektöründe sermayeye yeni teşvik ve kolaylıklar sağlanması adına, kamu kuruluşumuz TPAO’dan adeta vazgeçilmektedir.

Aşağıda 6326 Sayılı mevcut Petrol Kanunu ile gündeme getirilen “Türk Petrol Kanunu Tasarısı”nın öne çıkan bazı düzenlemeleri karşılaştırılmıştır.

Mevcut Kanun ile Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nın Karşılaştırılması:

- 6326 Sayılı mevcut Kanun'un 2. Maddesi'nde “Bu kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti petrol kaynaklarının milli menfaatlere uygun olarak, hızla sürekli ve etkili bir şekilde aranmasını, geliştirilmesini ve değerlendirilmesini sağlamaktır” ifadesi, Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nın “Amaç ve kapsam” başlıklı 2. maddesinde de korunmuştur. Ancak, amaç kısmında korunan “milli menfaatlere uygunluk” kriterine, mevcut kanunun aksine tasarının diğer maddelerinde yer verilmemiştir. Örneğin, 6326 Sayılı Kanun'un 4. maddesinin 1. fıkrasında; petrol hakkı talebinin milli menfaatlere uygun olması kriteri, tasarının bu konuyu düzenleyen 7. maddesinden çıkarılmıştır. Petrol hakkı talebinde başvurunun değerlendirilmesinde, başvurunun mevzuata uygunluğu, başvuranın mali yeterliliği, taahhüt edilen iş ve yatırım programının kanunun amacını diğer başvurulara göre daha kısa sürede yerine getirme özelliği yeterli ölçüt olarak görülmektedir. Başvurularda teknik yeterlilik aranmayacaktır. Bu düzenlemelerle petrol hakkı taleplerinde kamu yararı/toplumsal çıkar gözetilmesi esaslı ortadan kaldırılmaktadır
- 6326 Sayılı Kanun'un 6. maddesindeki; “Petrol ile ilgili; müsaade, arama ve işletme ruhsatnamesi alma hakkı **devlet adına Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na (TPAO) aittir,**” hükmü iptal edilerek, tasarıda yer almamıştır. Böylece tek kamu petrol şirketimiz olan **TPAO'nun işlevi ortadan kaldırılmakta ve özelleştirilmesi sürecinin önü açılmaktadır.** Bu düzenleme ile ülkemiz, ulusal enerji politikalarının oluşturulmasını ve uygulanmasını sağlayacak önemli bir araçından/kurumundan mahrum kalacaktır.
- 6326 Sayılı Kanun'un 12. maddesinde yer alan; “**Milli Menfaatin Korunması**” ibaresi ile yine aynı maddedeki “yabancı devletlerin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak idaresinde etkili olabilecekleri şirketler ile yabancı bir devlet için veya yabancı bir devlet adına hareket eden şahısların, petrol faaliyetlerinde bulunmaları, mülk edinmeleri, tesis kurmaları”nın Bakanlar Kurulu iznine bağlanması yönündeki hükme, Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nda yer verilmemiştir. Böylece son derece stratejik bir alan olan petrol sektöründe, yabancı devlet ve şirketlerin egemenliğine getirilen sınırlamalar kaldırılmak istenmektedir. Bu düzenleme ile uluslararası petrol tekellerine önemli bir avantaj sağlanmaktadır.
- 6326 Sayılı Kanun'un 13. maddesinin 1. fıkrasındaki; “petrol hakkı sahipleri, 1.1.1980 tarihinden sonra keşfettikleri petrol sahalarında ürettikleri ham petrol ve doğal gazın tamamı üzerinden kara sahalarında % 35'ini ve deniz sahalarında % 45'ini ham veya mahsul olarak ihraç etmek hakkına sahiptirler. Geri kalan kısım ile 1.1.1980 tarihinden önce bulunmuş sahalardan üretilen ham petrol ve doğal gazın tamamı ve bunlardan elde edilen petrol ürünleri **memleket ihtiyacına ayrılır,**” hükmü iptal edilmiş olup, tasarıda yer almamaktadır. Dolayısıyla yeni kanunla, memleket ihtiyacına yönelik miktarın ayrılması zorunluluğunun kaldırılması, petrol şirketlerine ülkemizde ürettikleri ham petrol ve doğal gazın tamamını yurt dışına ihraç etme olanağı sağlanacaktır.

Bu durumda, olağanüstü durumlarda dahi ülkemizin ham petrol ihtiyacının karşılanması, piyasanın ve petrol tekellerinin insafına terk edilmektedir. Buna karşılık Tasarının 22. maddesinin 12. fıkrasında yer verilen, arz güvenliği açısından ihtiyaç duyulan hallerde yurtiçinde üretilen petrolün tamamının ya da bir kısmının satın alınabilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu'nun yetkili kılınması şeklindeki düzenleme ise son derece muğlaktır ve uygulamada

boşluklar yaratması muhtemeldir.

- 6326 Sayılı Petrol Kanunu'nun 45. maddesinin 1. fıkrasında yer alan; "Bölge Taksimatı Bakanlar Kurulu'nun yetkisindedir. Türkiye 18 petrol bölgesine ayrılmıştır," düzenlemesi, iptal edilmektedir. Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nın 4. maddesinde ise "Türkiye arazisi, bu Kanun bakımından kara ve deniz bölgeleri olarak ikiye ayrılır" biçiminde değişiklik yapılmıştır.
- 6326 Sayılı Kanun'un 53. maddesinin 1. fıkrasındaki "Bir arama sahası, 50 hektardan fazla olamaz" hükmü, tasarının 6. maddesinde "En büyük ruhsat alanı 1:50.000 ölçekli bir tam paftadır. En küçük ruhsat alanı 1:50.000 ölçekli aynı pafta içerisinde kalmak kaydı ile 1:25.000 ölçekli tam paftadır" olarak değiştirilmiştir. Karasuları dışı denizlerde ruhsatlandırma ise birer tam derecelik enlem ve boylam çizgileri arasında kalan bir derecelik alan esasına göre yapılacak ve en büyük ruhsat alanı bir derecelik alan olacaktır. Karasuları dışı denizlerde, en küçük ruhsat alanı ise bir derecelik alan içerisinde kalmak kaydı ile 1:100.000 ölçekli tam pafta olacaktır.

Yine 6326 Sayılı Kanun'un 53. maddenin 2. fıkrasında; "Bir bölgede bir tüzel kişi aynı zamanda 8 arama ruhsatnamesine sahip olabilir. Ancak TPAO, toplam ruhsat adedi petrol arama bölge sayısının on katını aşmamak kaydıyla, her bölgede en çok 12 adet arama ruhsatı alabilir" hükmü tasarıda yer almamıştır. Tasarının 7. maddesinde, arama ruhsatındaki sınırlama kaldırılmıştır. Gerek TPAO'nun ruhsat sayısındaki avantajlı konumunun kaldırılması, gerekse ruhsat sayısının ve ruhsat alanının sınırlandırılmaması, büyük sermayeli ve güçlü uluslararası petrol şirketlerinin lehine ruhsat tekelleşmesine yol açabilecektir.

- 6326 Sayılı Kanun'un 55. maddesinin 1. fıkrasında, "bir arama ruhsatnamesinin süresi 4 yıldır" hükmü, Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nın 6. Maddesi 5. fıkrasında karalarda 5 yıl, denizlerde 8 yıl olarak değiştirilmiştir.
- Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nda işletme ruhsatlarının düzenlendiği 8. maddede, işletme ruhsatı sahibine talebi halinde ürettiği petrolü, nakletmek üzere boru hattı inşa izni verilebileceği belirtilmiştir.
- 6326 Sayılı Kanun'un 56. maddesinde; "**Arayıcı her arama sahası için Devlet Hakkı ödemekle yükümlüdür.** Devlet Hakkı, arama sahasının hektarı başına yılda;

1,2,3'üncü yıllar için	400
4. ve 5. yıllar için	800
5 yıldan sonra her yıl için	1200 TL'dir.

Bakanlar Kurulu, bu miktarları 10 katına kadar artırabilir. Denizlerde su derinliği ve çalışma şartları göz önüne alınarak, Bakanlıkça %50 oranına kadar azaltılabilir" olarak yer alan düzenleme, Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nın 5. maddesinde "araştırma izni sahibi, araştırma alanının hektarı başına bir defaya mahsus olmak ve ödeme şekilleri yönetmelikte düzenlenmek üzere elli Kuruş ücret ödemekle yükümlüdür" şeklinde değiştirilmektedir.

- 6326 Sayılı Kanun'un 64. maddesinin 5. fıkrasında yer alan; "Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (PİGM), müzayedeye çıkmazdan önce, bu sahanın işletme ruhsatnamesini isteyip istemediğini

TPAO'ya sorar. TPAO'nun talebi halinde, saha müzayedeye çıkarılamaz ve işletme ruhsatı TPAO'ya verilir," hükmüne tasarıda yer verilmemekte ve TPAO'nun sahip olduğu bu olanak da elinden alınmaktadır. Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nda Geçici 2. Madde'de, "Türkiye Petrol Anonim Ortaklığının sahip olduğu mevcut işletme ruhsatlarındaki hak ve yükümlülükler ise üretim sonuna kadar devam eder" denilerek bir ayrıcalık getirilmiştir, fakat sadece halihazırdaki işletme ruhsatları için getirilen bu ayrıcalık TPAO'nun yabancı petrol tekelleri ile rekabet edebilmesini sağlayan 6326 Sayılı Kanun'daki imtiyazları yanında oldukça yetersiz kalacaktır.

- 6326 Sayılı Kanun'un 78. maddesinin 1. fıkrasındaki; "Bir arayıcı veya işletmeci, arama veya işletme sahasından istihsal edip depoladığı **petrolün sekizde birini (%12,5) Devlet Hissesi olarak ödemekle mükelleftir,**" hükmü, tasarının 9. maddesinde aynen korunmuştur. Tasarının 9. maddesinin 2. fıkrasında sermayeye bir teşvik unsuru olarak düşük graviteli ham petrol üretimini teşvik amacıyla "gravitesi 21,5 API'den daha düşük olan ham petrolden her bir 0,1 API gravite farkı için Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden hesaplanan beş ABD cent karşılığı Türk Lirası daha az devlet hissesi alınır" ibaresine yer verilmektedir.
- 6326 Sayılı Petrol Kanunu'nun vergilendirme ile ilgili 95. maddesinin 1. fıkrasında; "Petrol hakkı sahibi yürürlükte bulunan bütün vergi, resim ve harç kanunları ile Vergi Usul Kanunu hükümlerine, bunların ek ve tadillerine ve bunların yerine kaim olacak kanunlara tabidir. Şöyle ki; bunların net kazançları üzerinden ödemekle mükellef buldukları vergiler ve hissedarlar adına yapmaları gereken gelir vergileri kesintisinin toplamı, %55'i geçemez," denilmektedir.

Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nın 12. maddesinde ise; petrol şirketlerinin, petrol faaliyeti için yaptıkları yatırımın transfer tarihindeki cari kur üzerinden, dışarıya transferi tamamlanıncaya kadar, Devlet Hissesi hariç Kurumlar ve Gelir vergisinden muaf tutabilecekleri, safi kazançları üzerinden ödemekle mükellef oldukları vergiler toplamının ise % 40 oranını geçemeyeceği belirtilmektedir. Vergide tavanın aşağıya çekilmesi, vergi geliri kaybına neden olacaktır. Ayrıca 13. maddede, petrol şirketlerinin kullandığı malzeme, ekipman, akaryakıt, kara, deniz, hava vasıtalarının gümrük ve diğer ithal vergi ve resimlerden, dahilde alınan her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olarak ithal edilebilmesine imkan sağlanmaktadır. Tasarıda petrol şirketlerine, faaliyetlerinde kullanacakları araç, malzeme ve ekipman ithalatında başta ÖTV muafiyeti olmak üzere çeşitli vergi muafiyetleri öngörülmüştür.

- Tasarının 14. maddesinde yer alan düzenlemelerle, yabancı şirketlerin ithal etmiş oldukları sermayelerini, Devlet hissesi hariç kurumlar ve gelir vergisinden muaf tutularak getirdikleri döviz cinsinden ve transfer tarihindeki kur üzerinden yurtdışına transfer etmelerine olanak sağlanmıştır. Bu düzenleme ile yabancı yatırımlar için sermaye ve kâr transferlerine önemli kolaylıklar getirilmiştir.
- 6326 Sayılı Kanun'un 122. maddesinde; doğal afet, savaş, isyan olarak sayılan mücbir sebepler, tasarının 16. maddesinde doğal afet veya savaş hali olarak yer almış, "isyan" ibaresi atılmıştır.
- Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nın 25. maddesinde denizlerdeki sismik, sondaj ve araştırma gemileri ile bunlara çalışmalarında destek verecek özel donanımlı deniz vasıtalarının ve personelinin Kabotaj Kanunu kapsamındaki işlemlerden muaf tutulması sağlanmaktadır.

- 6326 Sayılı Kanun'da yer alan; sınırlara 5 km mesafede tarihi, dini yer veya tesise, su tesisine, bir yol veya umumi geçide 60 metre mesafede, şehir veya kasaba Belediye İmar Yasası dâhilinde petrol faaliyeti, Bakan müsaadesi olmadan yapılamaz hükmü, iptal edilerek tasarıda yer almamıştır. Yani, yerli ve yabancı petrol şirketlerine ülkemizin her yerinde sınırsız bir biçimde faaliyette bulunma hakkı tanınmaktadır.

Kısaca, ruhsatlarda tekelleşme, ülke ihtiyacının karşılanması için bulundurulması gereken ham petrolde ihracat sınırlamasının kaldırılması, yabancı devletlerin kontrolündeki şirketlerin faaliyetlerine getirilen sınırlamanın kaldırılması, yerli ve yabancı sermayeye teşvik ve kolaylıklar sağlanması; buna karşılık kamu kuruluşumuz TPAO'nun öncelik ve ayrıcalıklarının ortadan kaldırılması ve devletin enerji politikalarında inisiyatifini azaltacak düzenlemeleri içermesi nedeniyle tasarı, kamu ve ülke yararını gözetmemektedir.

TPAO'nun zayıflatılmasının hiçbir gerekçesi olamaz!

Hükümet tarafından gündeme getirilen Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nın gerekçesinde, ülkemizde petrol sektöründe arama ve üretim faaliyetlerinin 58 yıldır istenen seviyeye gelememiş olduğu tespiti yapılmaktadır.

Türk Petrol Kanunu'nun özel sermayeye çeşitli teşvikler, yatırım indirimleri ve vergi istisnaları sağlayarak sektörde yerli ve yabancı sermayenin önünü açmak gibi bir amacı olduğu, hazırlanan tasarının gerekçesinde açıkça ifade edilmektedir:

“6326 Sayılı Petrol Kanunu kapsamında edinilen sonuçlar ve tecrübeler dünyadaki benzerlerine uygun olacak şekilde, yerli ve yabancı sermayenin petrol arama ve üretim faaliyetlerine daha fazla katılımını sağlamak için; işlemlerin sadeleşmesi, maliyetinin azalması, yatırım indirimi ve vergi istisnası, yabancı yatırımcılar için sermaye ve kâr transferi kolaylıkları gibi teşvik unsurlarını içeren, ruhsat başvuru aşamasını ve değerlendirme sürecini hak sahiplerinin hak ve yükümlülüklerini günün koşullarına ve objektif kriterlere göre düzenleyen yeni bir yasa yapılması gereği ortaya çıkmıştır.”

Ancak Türk Petrol Kanunu Tasarısı'nın yasalaşması halinde, yerli ve yabancı sermayenin sektörde önü açılmakla kalmayacak, tasarı ile ayrıcalıkları ve devlet adına faaliyet gösterme konumu ortadan kaldırılacak olan kamu kuruluşumuz TPAO'nun sektördeki öncü konumu zayıflayacaktır. Tasarı TPAO'yu kolsuz ve kanatsız bırakacak, dikey entegre yapıya sahip dev petrol tekelleri ile denk olmayan koşullarda rekabet etmeye zorlayacaktır.

Petrol sektöründe yurtiçi arama ve üretim faaliyetlerinde istenen seviyelere gelinememesinin asıl nedeni, kamu kuruluşumuz TPAO'nun yeterince desteklenmemesi; geçmişte TPAO bünyesinde oluşturulan arama, üretim, rafinaj, petrokimya ve dağıtım faaliyetlerinden oluşan entegre yapının parçalanması ve sektörde özelleştirme politikalarının uygulanmasıdır.

Stratejik petrol sektörünün yerli ve yabancı sermayeye bırakılması, arz güvenliğini ciddi ölçüde tehlikeye sokacaktır. Fosil enerji kaynaklarının stratejik önemi nedeniyle ki, dünya devletlerinin

tümü, petrol sektörlerini güçlendirmek amacıyla, çoğunlukla kamu eliyle kurdukları petrol şirketlerini arama, sondaj, ham petrol üretimi, boru hatları ile taşıma, rafinaj, petrokimya, kimya, dağıtım, pazarlama, faaliyetlerini de içerecek biçimde dikey entegre bir yapıda oluşturmuşlardır. Bu doğrultuda, petrol sektöründe dünyada devlet şirketlerinin yükselişi devam etmektedir.

Son olarak 2012 yılında, özelleştirmelerin yıkıcı sonuçlarından en fazla zarar gören ülkelerden birisi olan Arjantin'de İspanyol Repsol tarafından satın alınan eski milli petrol şirketi YPF yeniden kamulaştırılmıştır. El Turco lakaplı Carlos Menem döneminde özelleştirilen ve 1999 yılında İspanyol Repsol'e satışı tamamlanan Arjantin'in milli petrol şirketi YPF'nin % 51'lik hissesinin kamulaştırılması Haziran 2012'de nihayetlendirilmiştir. Kamulaştırmaya gerekçe olarak ise YPF'yi alan İspanyol Repsol'ün gerekli yatırımları yapmaması, eksik üretim politikası nedeniyle üretimin düşmesi ve Arjantin'in petrol bağımlılığının artması gösterilmiştir.

Arjantin'in 2000-2010 yılları arasında petrol talebinin % 40 oranında artmasına karşın petrol üretimi % 22 oranında düşmüştü. YPF'nin kamulaştırılmasıyla, dünyada büyük petrol şirketleri listesine bir kamu şirketi daha eklenmiştir. Dünyada halihazırda toplam rezervlerin % 80'inden çoğu ulusal petrol şirketleri tarafından kontrol edilmektedir. Dünyanın en büyük 20 petrol şirketinin hisselerinin üçte ikisinden fazla bir bölümü yine kamuya ait ulusal petrol şirketlerinin elinde bulunmaktadır.

Arjantin'de petrol sektöründe yaşanan bu son gelişmeler de, sektörün serbestleştirilmesinin, özelleştirmelerin ve sektörde üretim ve yatırım kararlarının yerli ve yabancı sermayeye emanet edilmesinin yol açacağı olumsuz sonuçları ortaya koymaktadır.

Sonuç

Hükümetin yıllardır sürdürdüğü özelleştirme politikalarının devamı olarak gündeme getirilen ve petrol sektörünü düzenleyen 1954 tarihli 6326 Sayılı Petrol Kanunu'nun yerini alacak olan Petrol Kanunu Tasarısı ile petrol arama ve işletme ruhsatlarının verilmesinde yeni bir sistem öngörülmekte, petrol sektöründe yerli ve yabancı sermayenin önünün açılması ve yatırımların artmasının hedeflendiği iddia edilmektedir.

Hükümetin hazırladığı yeni tasarının, kamu ve ülke yararı açısından bazı sakıncalı düzenlemeleri içerdiği görülmektedir. Özetle;

- Mevcut kanundaki petrol arama ve üretim faaliyetinde bulunmak için yapılan başvurunun değerlendirilmesinde, temel kriter olan “talebin milli menfaatlere uygun olması” ölçütü arama ve ruhsat başvurularının değerlendirilmesinde bir kriter olmaktan çıkarılmıştır. Ayrıca başvurularda teknik yeterlilik bir kriter olarak değerlendirilmeyecektir. Bu durum kamu yararına aykırıdır. Kanun tasarısının sadece amaç bölümünde “milli menfaatlere uygunluk” kriterinin korunmuş olması yetersizdir.
- Mevcut kanunda, yabancı devletlerin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak idaresinde etkili olabilecekleri şirketlerin petrol faaliyetinde bulunabilmelerine dönük kısıtlamalar, tasarıda kaldırılmakta ve yabancı devletlerin bu stratejik sektörde belirleyici olması önündeki engeller ortadan kaldırılmaktadır.

- Tasarıda devlet adına petrol arama ve üretim faaliyetinde bulunan TPAO'nun mevcut kanunda sahip olduğu ayrıcalıklar ve haklar geri alınmış, bu kuruluşumuzun devlet adına petrol arama ve üretim faaliyetlerinde bulunma hüküm ve hakkı kaldırılmıştır. Entegre yapısı özelleştirme politikalarıyla ortadan kaldırılan TPAO, sektörde entegre yapıdaki yabancı dev petrol tekelleriyle eşit koşullarda rekabete zorlanmakta ve zayıflatılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca, süresi dolan bir petrol işletme ruhsatnamesinin müzayedeye çıkmadan önce, TPAO'ya teklif edilmesi hükmü kaldırılarak ruhsat süresi biten üretim sahalarının yeniden devlete dönmesi uygulaması da kaldırılmaktadır. Bu şekilde, kamu kuruluşumuz TPAO zayıf düşürülmekte ve kuruluşun özelleştirilmesinin önü açılmaktadır.
- Ülkemizde arz güvenliği açısından büyük önem taşıyan ve üretilen petrolün bir kısmının memleket ihtiyacına ayrılması zorunluluğu kaldırılmaktadır.
- Petrol sektöründe kamu kuruluşunun ayrıcalıkları ve hakları elinden alınırken, yerli ve yabancı sermayeye büyük kolaylıklar getirilmekte, vergi düzenleme ve muafiyetleri, istisnalar ve ÖTV indirimleri ile devlet adına ciddi gelir kaybına yol açacak olan düzenlemeler yapılmaktadır.

Görüldüğü gibi, Türk Petrol Kanunu Tasarısı kamu ve ülke yararına aykırı birçok düzenlemeyi içermektedir. Stratejik petrol sektöründe yeni sorunlara yol açacak Türk Petrol Kanunu Tasarısı geri çekilmeli ve barındırdığı sakıncalar giderilerek tekrar hazırlanmalıdır.

Petrol-İş Sendikası, petrol sektöründe yapılacak yeni düzenlemelerde gözetilmesi gereken hususları ise şu şekilde sıralamaktadır:

- Petrol kaynaklarımızın aranması, geliştirilmesi ve üretilmesi ile ilgili tüm faaliyet ve işlemlerde kamu ve ülke yararına uygunluk temel ölçüt olmalıdır.
- Ülkemizde üretilen ham petrolün ülke güvenliği ve yurtiçi tüketim için gerekli bölümünün ayrılması koşulu kaldırılmamalı, arz güvenliğine ilişkin düzenlemeler muğlak bırakılmamalıdır.
- Sektörde yabancı devlet ve şirketlerin etkisini artıracak düzenlemelerden kaçınılmalıdır.
- Devlet şirketimiz TPAO'ya petrol ile ilgili izin, arama ve işletme ruhsatlarında tanınan öncelikler kaldırılamaz. TPAO'nun entegre yapıdaki yabancı petrol tekelleri ile yurtiçinde rekabet şansını ortadan kaldıracak düzenlemeler, ulusal şirketimizi zayıflatacak ve petrol sektöründe devletin politika geliştirme olanaklarını azaltacaktır.
- TPAO'nun teşkilat kanununda değişiklik yapılmasını gündemine almış olan AKP Hükümeti, Petrol Kanunu Tasarısı'nda sektörde devlet kontrolünün yitirilmesine neden olacak ve TPAO'nun özelleştirilmesinin önünü açacak her türlü düzenlemeden uzak durmalıdır.

Petrol sektöründe ulusal çıkarlarımızı gözeten politikalar geliştirilmesi, milli şirketimiz TPAO'nun entegre bir yapıya kavuşturularak güçlendirilmesi, diğer kamu kuruluşumuz BOTAŞ ile birleştirilmesi ve ülkemizde kamu eliyle etkin bir petrol arama, geliştirme ve üretim stratejisinin geliştirilmesini savunan Petrol-İş Sendikası, yıllardır ülkemiz zenginliklerini ekonomik değere dönüştüren TPAO'yu zayıflatacak girişimlere karşı durma kararlılığını korumaktadır.